

Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausunto hallituksen esityksestä ajokorttilain muuttamisesta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt Ajovarmalta lausuntoa otsikossa mainittuun esitykseen liittyen. Ajovarma haluaa kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen.

Ajovarma toimii Liikenteen turvallisuusviraston sopimus Kumppanina ja vastaa kuljettajantutkinto- ja tieliikenteen lupapalveluiden tuottamisesta koko maan osalta.

Ehdotuksella on toteutuessaan merkittäviä vaikutuksia Ajovarman sopimuksen mukaisiin toimintoihin. Muutokset ovat sellaisia, joihin Ajovarma ei ole voinut varautua sopimusta tehdessään. Ajovarma haluaakin tuoda tässä yhteydessä esille, että toteutuessaan esitys voi aiheuttaa tarpeen muuttaa Ajovarman ja Liikenteen turvallisuusviraston välisiä sopimuksia.

Esityksen tavoitteena on liikenneturvallisuuden vaatimukset huomioon ottaen selkeyttää ja keventää ajokorttisääntelyä ja luoda edellytyksiä ajokortteihin liittyvien menettelyjen kehittämiseksi.

Yleisesti ottaen Ajovarma kannattaa sääntelyn selkeyttämistä ja keventämistä. Esityksen perustelut painottuvat voimakkaasti taloudellisiin näkökulmiin, kun taas vaikutusten arviointi liikenneturvallisuudelle on jäänyt vähäisemmäksi. Ajovarma toivoisikin selkeämpää vaikuttavuusarviointia, erityisesti liikenneturvallisuuden osalta.

Yksityiskohtaisena lausuntonaan Ajovarma esittää seuraavaa:

1. Erilliset polkimet opettajaa varten

Erillisten polkimien eli ns. opetuspolkimien tarkoituksena on antaa opettajalle tai kuljettajan tutkinnon vastaanottajalle mahdollisuus puuttua oppilaan ajoon onnettomuuden välttämiseksi. Käytännön ajokokeissa opetuspoljinta myös joudutaan käyttämään. On siis selvää, että opetuspolkimen pakollisuudesta luopuminen johtaa onnettomuuksien lisääntymiseen.

Tässä yhteydessä on myös tärkeää huomioida, että ehdotetun muutoksen pakollisten opetusmäärien laskeminen toisi todennäköisesti ajokokeeseen nykyistä enemmän oppilaita, jotka eivät välttämättä ole vielä itsenäiseen ajoon kykeneviä. Tämä osaltaan korostaa opetuspolkimen tärkeyttä ajokokeessa.

Vaikka ajokokeessa oppilas on jatkossakin vastuussa ajoneuvon kuljettamisesta, on opetuspoljin tutkinnon vastaanottajalle

työturvallisuuskysymys, eikä tässä yhteydessä pidä myöskään unohtaa muita tiellä liikkuja.

Opetuspolkimesta ei nykyautoissa enää ole vaihtoehtoja. Sähköinen seisontajarru on jo nykyisin melko yleinen, eikä sen avulla ole enää mahdollista suorittaa jarrutusta ajon aikana.

Ajovarma on käynyt asiasta keskustelua työsuojeluorganisaation ja henkilöstöryhmien edustajien kanssa. Johtopäätöksenä on, että ehdotettu muutos opetuspolkimesta luopumisesta hankaloittaisi ajokokeiden järjestämistä merkittäväällä tavalla.

Ajovarma pitää erittäin perusteltuna opetuspolkimen pakollisuuden säilyttämistä.

2. Ajokoe

Esityksen mukaan ajokokeen liikenteessä ajamiseen käytettävää aikaa sekä tutkinnon palautteellisuutta lisättäisiin. Ajokokeen kokonaisaikaa ei kuitenkaan pidennettäisi.

Ajovarma pitää näitä tavoitteita ristiriitaisina. Nykyisin B-ajokoe kestää vähintään 45 minuuttia, josta tyyppillisesti alkukeskustelu ja ajoon lähdön valmistelu vie 5 minuuttia, liikenteessä ajo 30 minuuttia ja loppukeskustelu palautteineen 10 minuuttia. On selvää, että liikenteessä käytettävän ajan lisääminen vähentää aikaa juuri palautteen antoajasta.

Laajemman palautteen antaminen tutkinnossa on esityksessä tunnistettu yhdeksi keskeiseksi tekijäksi, jolla alennettaisiin uusien kuljettajien korkeampaa onnettomuusriskiä.

Ajovarmen näkemyksen mukaan liikenteessä ajamiseen käytettävän ajan sekä palautteen lisääminen ja sitä kautta asetetun tavoitteen, uusien kuljettajien onnettomuusriskin alentaminen, edellyttää myös vastaavaa ajokokeen kokonaisajan pidentämistä.

Ajovarma ehdottaa, että ajokokeen liikenteessä käytettävää ja myös palautteen antoon varattua aikaa lisätään pidentämällä ajokokeen kokonaiskestoajaa. Tämän voisi toteuttaa esimerkiksi siten, että liikenteessä käytettävää aikaa lisättäisiin 10 minuutilla ja palautteen antoa 5 minuutilla, jolloin ajokokeen kokonaisaika kasvaisi 15 minuutilla.

Ajovarma kannattaa esityksessä mainittuja kuljettajantutkinnon kehittämistoimia ja on mielellään mukana kehitystyössä.

3. Teoriakoe

Esityksen mukaan teoriakokeen vaativuutta lisättäisiin. Ajovarma pitää tätä erittäin hyvänä ja tärkeänä asiana. Nykymuotoinen teoriakoe on selkeästi liian helppo ja aiheuttaa sen, että oppilailta on vielä kokeen suorittamisen jälkeen vaikeuksia perusasioissa, kuten esim. väistämissäännöissä. Koska teoriakokeen vaativuuden lisääminen voidaan toteuttaa jo nyky säännösten aikana, Ajovarma ehdottaa, että muutos toteutettaisiin mahdollisimman nopeasti. Nopeasti toteutettavissa oleva muutos olisi esimerkiksi kokeen suorittamiseen käytettävissä olevan ajan lyhentäminen.

Ehdotuksen mukaan opetuslupaopettajan teoriakokeesta luovuttaisiin. Opetuslupaopettajalta nykyisin edellytettävän teoriakokeen tarkoituksena on ollut se, että jo ajokokemusta omaava opettaja kertaa liikennesäännöt ja samalla varmistaa, että oman ajokortin suorittamisen jälkeen tulleet muutokset ovat tiedossa. Tällä on tärkeä merkitys opetuksessa, koska muussa tapauksessa opetettava voi saada virheellisiä tietoja, jotka eivät välttämättä tule esille ajokortin suorittamisen missään vaiheessa vaan vasta itsenäisen ajamisen yhteydessä, pahimmillaan onnettomuuden muodossa.

Ajovarma esittää, että opetuslupaopettajan teoriakoe säilytettäisiin ja sitä kehitettäisiin nykyistä enemmän opetusta tukevaan suuntaan.

Hannu Pellikka
Toimitusjohtaja
Ajovarma Oy